
Předškoláci jsou lépe připraveni na výuku matematiky, ukázal výzkum PedF UK

Předškoláci jsou lépe připraveni na výuku matematiky, ukázal výzkum PedF UK

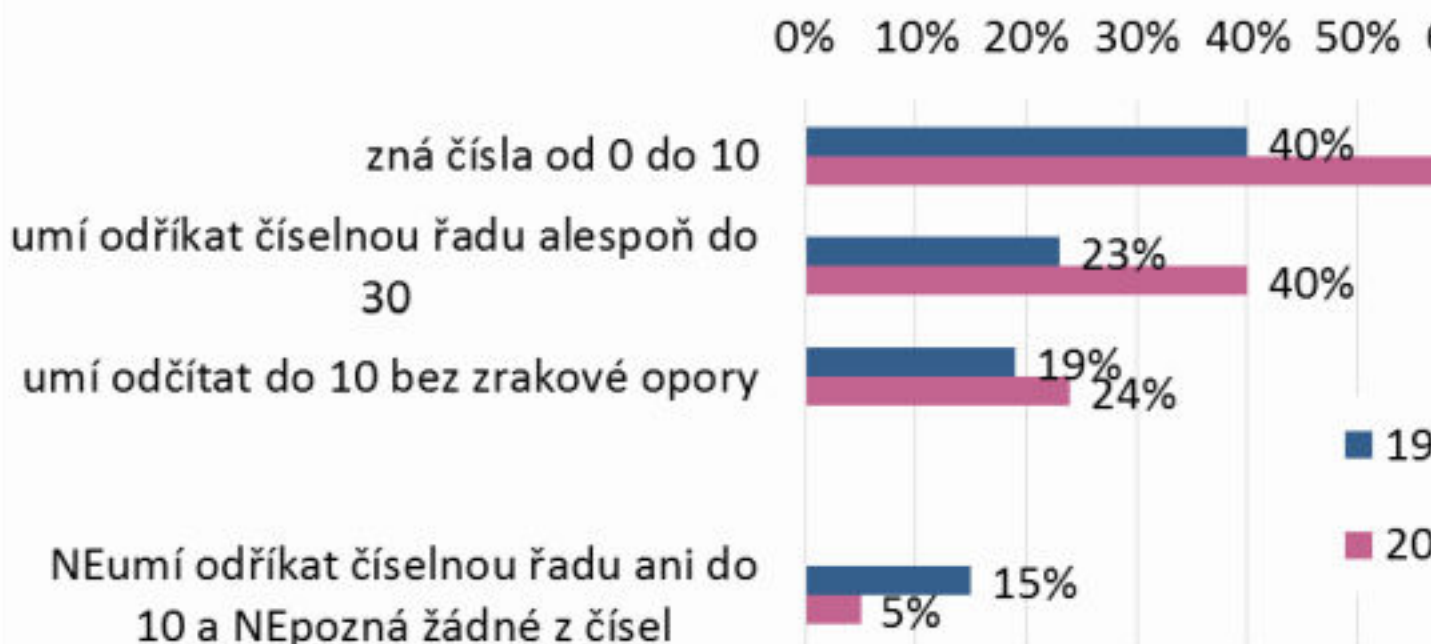
Předškoláci umějí čím dál tím lépe počítat. U odkladů rozhoduje věk a pohlaví dítěte. Školu prvňákům vybírají hlavně vzdělání rodiče ve větších městech. Tato zjištění ukázal rozsáhlý výzkum vědců z [Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty UK](#).

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy realizovala výzkum, jehož cílem bylo zmapovat situaci v oblasti přechodu z mateřské školy do povinného vzdělávání. Šetření CLoSE se zúčastnilo 2008 rodičů předškoláků z 95 mateřských škol z celé ČR. Rodiče vyplnili dotazníky týkající se volby školy, následně byla u 795 dětí provedena diagnostika matematických dovedností a zrakového vnímání.

Předškoláci jsou lépe připraveni na výuku matematiky

Děti přicházejí do školy lépe připraveny dále se rozvíjet v matematice než před čtyřiceti lety. V roce 1972 byl Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy realizován podobný výzkum zaměřený na zjišťování znalostí a dovedností tehdejších dětí přicházejících do prvních tříd. Na obdobně zadaných úlohách bylo otestováno cca 5 000 dětí.

Co uměly a umí nyní děti přicházející do školy z matematiky

Podíl dětí, které znají čísla od 0 do 10, se zlepšil o 25 procentních bodů, dnes je jich mezi prvňáčky víc než 60 %. Významný nárůst nastal i ve schopnosti odříkat číselnou řadu alespoň do třiceti, dnes tuto dovednost zvládá 40 % dětí nastupujících do první třídy (oproti 23 % v roce 1972).

Podíl předškoláků, kteří neznají žádná čísla a neumí počítat ani do deseti, se zmenšil na 5 %. Tyto děti jsou dnes ale ohroženější než dříve. Tlak jejich spolužáků s lepšími dovednostmi je velmi výrazný a děti, které neumí počítat už při vstupu do základní školy, musí vyvinout větší úsilí, aby v první třídě obstály.

Šance na odklad se odvíjí od měsíce narození

Podíl rodičů, kteří se rozhodli odložit nástup do školy o jeden rok ve školním roce 2012/2013, činil 22 %. To je ve srovnání se zahraničím nebývale vysoká míra. Například naši sousedé mají mnohem nižší míru odkladů (Slovensko 8 %, Německo 8 %, Rakousko 4 %) a jsou země, které odklad školní docházky vůbec neumožňují (např. Francie).

Odklady školní docházky zvažují rodiče častěji v případě chlapců (poměr pohlaví dítěte u rodičů zvažujících odklad je chlapci 65 : 35 dívky). Odkladové děti pocházejí celkově z rodin s nižším vzděláním a sociálně-ekonomickým zázemím a mají horší výsledky ve zjišťovaných dovednostech (zrakové vnímání a předmatematické dovednosti). Nicméně mezi rodiči zvažujícími odklad se vyskytují také děti z podnětného rodinného zázemí s dobrými výsledky v diagnostice. U těch se jedná převážně o obavy ze vstupu do školy spojované s nižším věkem (dětí narozené o prázdninách). Ze sledovaných faktorů se celkově jako nejvýznamnější prediktor odkladu ukázal být právě věk dítěte. U dětí narozených v červenci zvažuje odklad 29 % rodičů, u dětí narozených v srpnu dokonce téměř každý druhý rodič (43 %).

Rodiče uvádějí, že hlavním impulzem k odkladu školní docházky bylo jejich vlastní rozhodnutí (38 %), ovšem ve stejné míře přišel impulz k odkladu od dalších aktérů (z mateřské školy, při zápisu do ZŠ, od psychologů či lékařů).

Rodiče prvňáků dávají přednost příjemným učitelům před náročnými, školu vybírají hlavně vzdělaní rodiče z velkých měst

Víc než polovina rodičů (63 %) uvedla, že školu pro své dítě vybírali. To je o 18 procentních bodů více než před pěti lety. Přístup k volbě školy se liší podle vzdělání rodičů a velikosti obce: školu častěji vybírají vzdělanější rodiče ve velkých městech.

Výběru školy věnují rodiče velkou péči: více než polovina rodičů navštívila alespoň jednu školu, třetina rodičů se obrátila se svými otázkami na zaměstnance školy, další se aktivně doptávali u rodičů stejně starých dětí. Při výběru školy byly aktivnější rodiče, kteří vnímali své dítě jako znevýhodněné. Primární motivací výběru je snaha zajistit, aby ve škole byli k dítěti vlídní a vycházeli vstříc jeho potřebám. Tato motivace převládá nad snahou zajistit dítěti co nejkvalitnější vzdělání. Výsledky ukazují, že rodiče nedůvěřují tomu, že spádová škola bude s dítětem vlídně zacházet a naplňovat jeho individuální potřeby. Snaží se proto tyto základní nároky svým dětem zajistit pečlivým výběrem školy. Zhruba 17 % rodičů se při výběru školy poohlíží po škole se speciálním zaměřením, nejčastěji se jedná o školu s rozšířenou výukou cizích jazyků.

Zde již je patrná motivace vybrat školu náročnější, která dítěti zajistí kvalitní vzdělání. Děti méně vzdělaných rodičů profitují z širokého výběru škol méně než děti rodičů vzdělanějších. V tomto smyslu bezesporu přispívá rozšířená praxe volby školy k posilování vzdělanostních nerovností – v některých školách lze očekávat koncentraci dětí vzdělaných a motivovaných rodičů a v jiných dětí rodičů, kteří nepřikládají vzdělávání dítěte velkou váhu nebo se ve vzdělávacím systému neorientují. To potvrzuje analýza dat z mezinárodních výzkumů, která ukázala relativně velké rozdíly ve výsledcích i sociálním složení jednotlivých škol a tříd na prvním stupni povinného vzdělávání v ČR.